

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И
МЕТОДИЙ”**

ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КУРСОВА РАБОТА

ПО ОБЩА ТЕОРИЯ НА ПРАВОТО

на тема:

ЮРИДИЧЕСКИ АКТОВЕ

I. Увод

1. Постановка на проблема.

Правото е сложно и многоаспектно социално явление, което има своите битиета на различни плоскости в социалната действителност. То едновременно е и в съзнанието на хората (духовно, идеално битие); и в тяхното реално поведение (практическо битие). Тези два аспекта на правото се свързват и взаимно се проникват в органично диалектическо единство. Това реално се осъществява преди всичко в своеобразното битие на правото като система от органично свързани и взаимно проникващи помежду си юридически актове. Познаването на общата характеристика на юридическите актове ни помага да си изясним особеностите на отделните видове юридически актове, мястото им и ролята им в механизма на правното регулиране, спецификата на взаимодействието им.

От собствената ми гледна точка на човек и гражданин, навлизащ в общотеоретичните въпроси на правната наука, смятам, че познаването на юридическите актове е изключително важно за навлизане и разбирането на дълбоката същност на правото. По своето същество юридическите актове са основополагащият елемент във връзката държава – право и са фундамент за изучаване на правото изобщо.

2. Употреба на понятието.

Юридическите актове са правомерни юридически факти, с помощта на които правните субекти постигат желаните от тях цели. Те се съдържат както в сферата на правосъздаването, така и в сферата на правоприлагането. Затова юридическите актове имат многообразен характер.

Понятието юридически акт се използва в два смисъла. В един по-широк план под юридически акт се разбира положителният юридически факт. Следователно юридическите актове са една част от юридическите факти – покриват правомерната част на юридическите факти. В по-тесния смисъл на думата под юридически акт се разбира словесно-документалното закрепване на волята на правните субекти, насочена към постигане на определени желани правни последици. В това си значение юридическият акт е винаги писмен начин на изразяване на това, което правните субекти желаят.

3. Юридическо и социално значение на юридическите актове.

Юридическото предназначение на юридическите актове е да бъдат своеобразно битие на правната нормативност (обща и индивидуална), специфично битие за нейното конституиране и функциониране. Чрез някои от юридическите актове държавата

общува с нейните граждани. Юридическите актове са най-важното проявление на формалната определеност на правото. Юридическите актове са едновременно и битие, и източник на регулиращата енергия на правото. Посредством юридическите актове правото се обвързва с държавата и с другите правни субекти. Социалното предназначение на юридическите актове е да бъдат носители и определители на моделите за поведение, които следва да се спазват от социалните субекти.

4. Актуалност на проблема.

Смятам, че създаването на нови правни нормативни актове, както и отмяната, изменяването и допълването на съществуващи, е постоянна дейност на съществуващите органи. Тази дейност обаче не винаги е на необходимото и желаното равнище. В редица случаи това се дължи на недостатъчното познаване на правилата на правотворчеството, както и на неумението да се ползват средствата и способите на правната техника. Критиците в общотеоретичната наука отправят упреци в това отношение не само към органите, които приемат съответните актове, но и към съставителите на проекти за тях. Практиката показва, а това е и официално заявено, че в Народното събрание се внасят често недостатъчно добре подготвени законопроекти, че комисиите на парламента, и особено законодателната комисия, трябва да полагат значителни усилия и изразходват много време за привеждане на така внесените законопроекти в състояние да бъдат поставени на пленарно разглеждане. В редица случаи усилията на комисиите са насочени най-вече към правно-техническото и редакционното им оформяне. При това положение е необходимо да се наемат специалисти, които да участват сполучливо в съставянето и формулирането на правни нормативни актове. А тези специалисти трябва да притежават солидна юридическа подготовка, обща и езикова култура, трябва да бъдат и подготвени за тези дейност.

II Изложение

1. Понятие.

Юридическите актове са своеобразно битие на правната нормативност и по своята същност представляват обективизирана по съответния надлежен начин воля на правните субекти, насочена към постигане на определен юридически ефект посредством конституирането и закрепването в тях на основните съдържателни елементи на правната система, разглеждана като съвкупност от правила за поведение. Юридическите актове представляват надлежно оформено - най-често чрез специфична словесно-документална форма - битие на правната нормативност (обща и индивидуална), чрез което се конституира и закрепва правнорелевантната воля на субектите на правото с цел осъществяване и ефективно регулиране на обществените

отношения. Това се реализира посредством конституирането и закрепването в него на основните съдържателни елементи на правната система: юридическите норми (обща правила за поведение); предписания на правоприлагането (индивидуалните правила за поведение, създавани в процеса на правоприлагането, разбирано като властническа дейност по изпълнението на правните норми); тълкувателни пояснения - особеното при тях е това, че не съдържат в себе си каквито и да било правила за поведение, а само поясняват общи или индивидуални правила за поведение, съдържащи се в другите видове юридически актове; автономните правила (индивидуалните правила за поведение) на правните субекти в порядъка на автономното правно регулиране (реализацията на правото като невластническа дейност по изпълнението на правните норми).

Като най-важно проявление на формалната определеност на правото, юридическите актове се разполагат преди всичко върху плоскостта на неговото институционализирано битие. Яснотата, категоричността и определеността на съдържанието на правото са доведени до такава степен, че те вече функционират като същностни иманентни характеристики не само на неговата вътрешна организация, но и на външното битие на правната нормативност. Естественият ход на правната еволюция предопределя абсолютната необходимост правото да се конституира, съществува и функционира в специфичен формално закрепен вид – като система от многообразни, взаимопроникващи помежду си юридически актове. По този начин правната нормативност се институционализира, официализира се и в голяма степен се конституира като основен държавнонормативен регулатор.

2. Обща характеристика.

Юридическите актове имат три основни съдържателни белега: волеви, формален и оценъчен.

2.1. Волеви белег на юридическите актове.

Юридическият акт винаги изразява волята на правните субекти. Тази воля е насочена към постигането на положителни (правомерни) правни последици. В юридическия акт се закрепва волята на най-разнообразни правни субекти – от държавата до физическите лица. Изразяването на волята има за цел постигането на желан юридически резултат. Посредством правните актове волята на правото придобива юридическа сила. В този именно смисъл юридическите актове могат да се разглеждат като битие и източник на регулиращата енергия на правото.

Именно посредством юридическите актове правото като най-важен нормативен регулатор се обвързва с основната социална структура на обществото – държавата.